

WIERZBNA

Herb szlachecki, którym pieczętował się ród przybyły ze Śląska do Wielkopolski. Jego proklama wywodzi się najprawdopodobniej od Wierzbna, położonego na Śląsku. Po raz pierwszy pojawił się w sfragistyce rycerskiej w 1261 r. Na pieczęciach śląskich ma postać: w tarczy herbowej ponad belką (pasem) trzy lilie i tyleż samo pod nią. W klejnocie widnieje przekrzyżowana strzała.

Do najwybitniejszych przedstawicieli rodu Wierzbnow w Wielkopolsce należał Jan z Rydzyny i Czerniny [Śląsk], kasztelan międzyrzecki (1418) i starosta wschowski (1405-1422), zmarły w 1423 r. Jego herb zachował się na nagrobku w kościele w Rydzynie koło Leszna. Ciekawy rysunek Wierzbny przedstawia *herbarz sztokholmski*, w którym odnajdujemy skwadrowaną tarczę przedstawiającą w 1 i 4 polu odmianę Kościeszki (może Lisa) a w polach 2 i 3 omawiany tu herb. Natomiast w *Toison d'Or* ten herb przedstawiono – omyłkowo – w polach 2, 3 widnieje pas srebrny w polu błękitnym (a więc niedokończona Wierzbna, gdyż pominięto lilie).

Wierzbna, jako heraldyczne wyobrażenie rodu właściciela i założyciela miasta stała się wzorem herbu miejskiego Rydzyny.

Klejnot: Klejnot Wierzbny opisał Jan Zamoyski. Miał on widnieć na pieczęci Stefana z Rydzyny i Czerniny z 1432 r. – *cum galea et super galeam huiusmodi signo*. Autor opisu błędnie podał, że pieczęć wyobraża herb Strzegomię. Na nagrobku Jana z Rydzyny i Czerniny, kasztelana międzyrzeckiego,

Herb Rydzyny. Wizerunek na wejściu głównym do Ratusza w Rydzynie. Obok herb Królestwa Polskiego – Orzeł Biały

Polonia Maior – fontes

zmarłego w 1423 r., który zachował się w kościele w Rydzynie w klejnocie widoczna jest strzała przekrzyżowana, taka sama jak w herbie Lis.

Zob.: Skubiszewski P., *Nagrobek Jana z Czerniny w Rydzynie*, Biuletyn Historii Sztuki 17(1955), nr 4, s. 396 - 425; *Notaty*, nr 431; Paprocki B., *Herby rycerstwa polskiego*, s. 742.

Lit.: Tarnas - Tomczyk A., *Ród Wierzbaków do końca XIV wieku, Genealogia i rozsiadlenie*, Wrocław 1993 = Acta Universitatis Wratislaviensis Nr 1540, Historia nr 113.